

REFERAT Kunst- og Kulturhistorisk Råd d. 18-05-2026

Mødedato Mandag d. 18. maj 2026 kl. 14:00

Mødested Bornholms Kunstmuseum

Mødedeltagere Jacob Bjerring-Hansen, Tine Nygaard, René Vilsholm, Lena Meichsner, Anne-Mette Hjortshøj, Anette Eriksen, Ben Woodhams, Anne Sofie Meldgaard, Niels Chresten Andersen

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Indstillinger til kultur- og idrætsprisen 2026.....	4
Budget og bevillingsoversigt.....	5
Ansøgning om tilskud til kunstworkshops.....	6
Ansøgning om tilskud til kunstudstilling "Sirius".....	7
Ansøgning om tilskud til fejring af kulturfrivillige.....	8
Ansøgning om tilskud til bogudgivelsen "Brande og brandbekæmpelse på Bornholm".....	9
Ansøgning om tilskud til samskabelsesprojekt om Rønnes 700-års jubilæum.....	10
Ansøgning om tilskud til projekt "Forvandling af Mursten".....	11
Ansøgning om tilskud til udstilling "Benzinkrisen 1939-1946".....	12
Henvendelse om køb af kunstværket nope/hope.....	13
Gensidig orientering og punkter til næste møde.....	14

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Fraværende

René Vilsholm og Anne Sofie Meldgaard.

Bemærkninger til dagsordenen

Ben Woodhams bad om en vurdering af, hvorvidt han var inhabil under behandlingen af punkt 4. Ansøgning om tilskud til kunstworkshops. Han blev erklæret inhabil.

Lena Meichsner bad om en vurdering af, hvorvidt hun var inhabil under behandlingen af punkt 6. Ansøgning om tilskud til fejring af kulturfrivillige. Hun blev erklæret inhabil.

Anette Eriksen og Lena Meichsner bad om en vurdering af, hvorvidt de var inhabil under behandlingen af punkt 7. Ansøgning om tilskud til bogudgivelsen "Brande og brandbekæmpelse på Bornholm. De blev begge erklæret inhabil.

Lena Meichsner bad om en vurdering af, hvorvidt han var inhabil under behandlingen af punkt 8. Ansøgning om tilskud til samskabelsesprojekt om Rønnes 700-års jubilæum. Hun blev erklæret inhabil.

Punkt 2: Indstillinger til kultur- og idrætsprisen 2026

26/9348

Sagsfremstilling

Siden 2013 har det stående politiske fagudvalg for fritids- og kulturområdet uddelt en kultur- og idrætspris, som en anerkendelse af modtagerens indsats for det bornholmske kultur- og idrætsliv. Prisen består af et kontant beløb på maks. 10.000 kr., som kan uddeles til en eller flere enkeltpersoner, organisationer, foreninger eller grupper. Sidste års prismodtagere var Claus Clausen (Viking Atletik), Irene Dunker (Ældre Sagen Bornholm) og Simon Sandbye (Sommerliv på Store Torv).

Alle borgere, organisationer, foreninger mv. har mulighed for at indstille en kandidat til kultur- og idrætsprisen. Dog har kommunens kulturelle råd og Idrættens Videns- og Kompetenceråd en særlig forpligtelse til at fremsende et begrundet forslag til prismodtager/e inden for deres respektive fagområde.

Kultur- og Lokalsamfundsudvalget forventes at udpege prismodtagere/n blandt de indkomne indstillinger på udvalgsrådet den 24. august. Prisen vil blive uddelt i forbindelse med markeringen af Frivillig Fredag, hvor også kommunens frivillighedspris vil blive uddelt.

Frivillig Fredag er en årlig begivenhed, som fejres med lokale arrangementer over hele landet, og som har til formål at vise kreativiteten, mangfoldigheden og engagementet i den frivillige verden.

Arrangementet afholdes i år den 25. september 2026.

Kunst- og Kulturhistorisk Råd skal nu og på mødet udpege 1-2 begrundede forslag til modtagere af årets pris.

I 2025 indstillede rådet historisk formidler og amatørarkæolog Klaus Thorsen.

Retningslinjer for kultur- og idrætsprisen og oversigt over prismodtagere 2013-2025 er bilagt.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Rådet indstiller amatørarkæolog Klaus Thorsen og Gudhjem Museum.

Bilag

Retningslinjer for Bornholms Regionskommunes kultur- og idrætspris

Oversigt over prismodtagere 2013-2025

Punkt 3: Budget og bevillingsoversigt

26/1630

Sagsfremstilling

Kunst- og Kulturhistorisk Råd forventes i 2026 at have et samlet budget på 599.000 kr. inkl. overførsler fra 2025.

Dette beløb består af et budget på 290.000 kr. i 2026 og en overførsel på 309.000 kr. fra 2025 til 2026. Af overførslen på 309.000 kr. udgør 281.000 kr. bevillinger fra tidligere år, som endnu ikke er blevet udbetalt. Det giver et rådighedsbeløb på 318.000 kr. primo i 2026.

Rådet får nu forelagt opdateret oversigt over bevillinger i 2026 til orientering.

Oversigten viser, at rådet d.d. har givet tilskud for i alt 288.000 kr. Det betyder, at rådet har 311.000 kr. til rådighed for resten af 2026.

Ansøgninger til kulturaktiviteter

I de næstkommende dagsordenspunkter præsenteres ansøgninger til behandling af rådet om tilskud til kulturelle formål i 2026. Der er ved ansøgningsfristen indkommet ansøgninger for i alt 144.400 kr. Jf. bilagt oversigt over ansøgninger

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Bevillingsoversigt af 18. maj 2026

Ansøgningsoversigt af 18. maj 2026

Punkt 4: Ansøgning om tilskud til kunstworkshops

26/7854

Sagsfremstilling

Gudhjem By- og Museumsforening ansøger om et tilskud på 19.000 kr. til at gennemføre tre workshops i forbindelse med udstillingen ”Earthbound V” på Gudhjem Museum.

Administrationen gør opmærksom på, at det ansøgte beløb er ændret fra 25.000 kr. til 19.000 kr. efter kontakt med ansøger pr. 27. april.

Det fremgår af ansøgningen, at ”EarthBound” udstiller værker af 7 lokale kunstnere, der motiveres og inspireres af Bornholms natur i deres kunstneriske virke. Med tre offentlige workshops ønsker foreningen at give publikum mulighed for at deltage aktivt og få indsigt i de kunstneriske processer, der knytter sig til udstillingen.

Ansøger fortæller, at aktiviteterne skal finde sted i udstillingsperioden 9. maj – 5. juli 2026 og omfatter forløb med kunstnerne Ben Woodhams, Julie Thesander og Iben Birch Bech. Aktiviteterne består af en akvarelworkshop (30.-31. maj), en pinhole-fotoworkshop (6.-7. juni) samt en tekstilworkshop den 27. juni. Deltagerne arbejder med udgangspunkt i udstillingen og naturen omkring museet.

De tre workshops er åbne for flere aldersgrupper. Deltagelse er gratis, og der er plads til maksimalt 10–12 personer pr. workshop.

Ansøger fortæller, at aktiviteterne er ét af flere formidlingstiltag, som foreningen gennemfører i forbindelse med udstillingen ”Earthbound V”. Øvrige tiltag omfatter produktion af udstillingsplancher og gratis brochure samt artist talks. Disse tiltag er ikke del af denne ansøgning og søges finansieret af tilskud fra Sparekassen Bornholms Fond.

Økonomi

Det samlede budget er på det ansøgte beløb og består af udgifter til kunstnerhonorar og materialer.

Ansøger oplyser pr. mail af 27. april, at foreningen har modtaget tilsagn om tilskud på 25.000 kr. fra Sparekassen Bornholms Fond. Det medfører, at foreningen kun mangler kr. 19.000 for at kunne gennemføre det fulde projekt, der ud over workshops også indeholder produktion af informationsmateriale. Jf. ovenfor.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Rådet bevilger et tilskud på 15.000 kr.

Ben Woodhams deltog ikke i behandlingen af punktet på grund af inhabilitet.

Punkt 5: Ansøgning om tilskud til kunstudstilling "Sirius"

26/7480

Sagsfremstilling

Jo Dam Kærgaard ansøger om et tilskud på 7.800 kr. til udstillingen "Sirius" i Gudhjem Banken i forbindelse med Bornholms Kulturuge 2026.

Det fremgår ansøgningen, at udstillingen finder sted 5.-20. september og præsenterer den unge kunstner Sirius Rye Koudal, der arbejder under aliaset *on43*. I udstillingen indrettes et åbent værksted, hvor Sirius vil arbejde med maleri, musikproduktion og digitalt arbejde. Undervejs vil han blive udfordret af gæstekunstnere inden for croquis, maleri, lys og skulptur. De deltagende professionelle kunstnere er Hans E. Madsen, Gaia Armyrantis Trampedach og Rune Lambrecht.

Ansøger fortæller, at bornholmske ungdomsklubber, skoler og kunstnerens eget netværk vil blive inviteret til at deltage i aktiviteterne. Deltagerne skaber værker undervejs, som indgår løbende i udstillingen og præsenteres samlet ved et afsluttende event.

Det fremgår af ansøgningen, at formålet med projektet er at skabe en levende og kreativ udstilling, hvor en ung kunstner inspirerer andre unge sammen med professionelle kunstnere.

Økonomi

Det samlede budget er på 34.100 kr. og består primært af udgifter til honorar, lokaleleje og materialer. Der budgetteres med en egenfinansiering på 5.000 kr., mens restbeløbet på 29.100 kr. søges finansieret af kommunalt tilskud, fondsstøtte og statsligt tilskud.

Ansøger oplyser, at der er søgt yderligere tilskud fra Bornholms Kulturuge og Statens Kunstfond. Der er foreløbigt ikke modtaget svar på ansøgningerne.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Rådet bevilger det ansøgte tilskud på 7.800 kr.

Punkt 6: Ansøgning om tilskud til fejring af kulturfrivillige

26/7922

Sagsfremstilling

Bornholms Middelaldercenters Vennekreds ansøger om et tilskud på 7.600 kr. til et arrangement, der skal fejre foreningens medlemmer og deres frivillige indsats.

Det fremgår af ansøgningen, at arrangementet afholdes i forbindelse med det årlige middelaldertræf i uge 29, hvor flest mulige frivillige er samlet på Bornholms Middelaldercenter. Arrangementet består af en festlig sammenkomst med fællesspisning og socialt samvær. Under træffet deltager foreningens frivillige og øvrige frivillige i aktiviteter, der formidler middelalderen f.eks. som krigere, håndværkere, farvekoner, kogekoner, håndarbejdsdamer, munke og købmænd med boder.

Ansøger fortæller, at formålet med arrangementet er at hylde og anerkende de mange kulturfrivillige, som gennem årene har været en afgørende del af middelaldercentrets opstart og virke. De frivillige bidrager aktivt til formidlingen af Bornholms kulturhistorie gennem levende formidling, aktiviteter og publikumsoplevelser. Vennekredsen understøtter dette arbejde ved at samle og engagere en stor del af de frivillige omkring deres fælles interesse for middelalderen og Bornholms Middelaldercenter.

Arrangementet henvender sig til foreningens medlemmer og alle øvrige frivillige tilknyttet centret – uanset om de er medlemmer af Vennekredsen eller andre foreninger. Der forventes op til 250 deltagere.

Det fremgår af ansøgningen, at arrangementet afholdes i samarbejde med Bornholms Middelaldercenter.

Økonomi

Det samlede budget er på 47.600 kr. og består af udgifter til forplejning samt servering og oprydning. Der budgetteres med et tilskud på 10.000 kr. fra Bornholms Brand, 10.000 kr. i egenbetaling fra foreningen samt 20.000 kr. i deltagerbetaling. Ansøger har ikke søgt andre fonde eller puljer.

Ansøger oplyser, at Vennekredsen har modtaget 10.000 kr. fra Bornholms Brand via Bornholms Middelaldercenter. Det resulterer i et finansieringsbehov på det ansøgte beløb.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Afslag, idet rådet ikke vurderer, at det ansøgte formål lever op til kriterierne for kulturpuljen. Lena Meichsner deltog ikke i behandlingen af punktet på grund af inhabilitet.

Punkt 7: Ansøgning om tilskud til bogudgivelsen "Brande og brandbekæmpelse på Bornholm"

26/7672

Sagsfremstilling

Foreningen Bornholms Historiske Samfund søger 25.000 kr. i tilskud til udgivelse af et temanummer om brande og brandbekæmpelse på Bornholm gennem tiden.

Det fremgår af ansøgningen, at foreningen hvert andet år forsøger at udgive et temabind af Samlingerne hvert andet år. I 2026 arbejder foreningen på et temabind om brande og brandbekæmpelse, som de ønsker at udgive til november 2026.

Ansøger fortæller, at bogen vil fokusere på tiden efter 1850 og omfatte artikler om brandlovgivning, organisering af brandbekæmpelse, udvikling af brandslukningsudstyr og brandmandsuddannelse samt personlige beretninger fra tidligere brandinspektør Steen Finn Jensen. Der vil også være artikler om store by-, gård-, hotel-, natur-, bil-, skibs- og flybrande samt sabotagebrande under Anden Verdenskrig og brande i forbindelse med bombardementerne af Rønne og Nexø i 1945.

Ansøger oplyser, at cand.mag. og redaktør Finn Kjerulff Hansen vil skrive hovedparten af artiklerne. Øvrige lokale skribenter vil bl.a. bidrage med artikler om ildebrande i kunsten med fokus på Oluf Høst, brandforsikring, forsikringssvindler og mord- og hævnbrande.

Ifølge ansøger er formålet med projektet er at formidle et samlet og historisk bredt indblik i brande og brandbekæmpelse på Bornholm og deres betydning for det bornholmske samfund.

Økonomi

Det samlede budget er på 77.298 kr. og udgør udgifter til layout og trykning af 800 eksemplarer.

Ansøger oplyser pr. mail af 6. maj, at foreningen selv afholder udgift til forsendelse. Baseret på tidligere erfaringer forventes kun en mindre indtægt fra bogsalg på 4.000-5.000 kr.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Afslag. Rådet ser positivt på bogudgivelsen, men vurderer at budgettet ikke er fyldestgørende. Lena Meichsner og Anette Eriksen deltog ikke i behandlingen af punktet på grund af inhabilitet.

Punkt 8: Ansøgning om tilskud til samskabelsesprojekt om Rønnes 700-års jubilæum

26/7629

Sagsfremstilling

Foreningen Teater Tidsrum ansøger i samarbejde med Bornholms Middelaldercenter om et tilskud på 25.000 kr. til et samskabelsesprojekt i anledningen af Rønnes 700-års jubilæum i 2027.

Det fremgår af ansøgningen, at ansøger ønsker at skabe et forløb for bornholmske skoleelever samarbejde med Bornholms Middelaldercenter og fire scenekunstnere. Formålet er at samle især Rønne og resten af Bornholm om øens fælles historie, styrke lokalsamfundet og give befolkningen ejerskab for jubilæumsfestlighederne.

Ansøger fortæller, at forløbet indledes i efteråret 2026, hvor scenekunstnere og historieformidlere besøger skolerne i Rønne og introducerer eleverne til centrale temaer i Bornholms historie (f.eks. 1658 og svenskekrigene eller fiskeindustrien). Med afsæt i det historiske tema arbejder klasserne frem mod foråret 2027 med at skabe paradedukker, som skal indgå i en fælles forestillingsparade gennem Rønne under jubilæumsfejringen den 24. maj 2027. Paraden vil være en visuel tidsrejse gennem de sidste 700 år af Rønnes og Bornholms historie. Endelig er det planen, at elevernes paradebidrag efterfølgende skal udstilles på bl.a. Bornholms Folkebiblioteker.

Målgruppen er elever op til 8. klasse. Baseret på oplysninger fra budgettet forventes projektet at omfatte op mod 32 klasser fra Søndermarksskolen, Åvangsskolen, Peterskolen og Rønne Privatskole. De deltagende historieformidlere er fra Bornholms Middelaldercenter, mens de deltagende scenekunstnere er dukkespiller Sif Jessen Hymøller, scenograf Tine Mette Jespersen, scenograf Rebecca Louise Arthy og dukkespiller Ida Marie Tjalve.

Det fremgår af hjemmesiden tidsrum.org, at foreningen Teater Tidsrum arbejder med scenekunst, installation, udstillingsdesign og kunst for børn og indgår i den forbindelse samarbejde med forskellige kunstnere.

Økonomi

Det samlede budget er på 526.694 kr. og består primært af udgifter til honorar til huskunstnere, historiske formidlere, projektledelse, transport samt ophold og forplejning.

Projektet søges finansieret af en egenfinansiering fra Bornholms Middelaldercenter på 5.694 kr., Statens Kunstfonds huskunstnerordning, kommunalt tilskud og tilskud fra lokale og nationale fonde.

Ansøger oplyser, at der fortsat forventes svar fra ansøgte fonde og puljer.

På grund af ansøgningens tværfaglige karakter behandle denne ansøgning både i Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18. maj og i Musik- og Teater den 19. maj.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Rådet bevilger det ansøgte beløb på 25.000 kr.

Punkt 9: Ansøgning om tilskud til projekt "Forvandling af Mursten"

26/7917

Sagsfremstilling

BOFA ansøger om et tilskud på 40.000 kr. til et samskabelsesprojekt med titlen "Forvandling af Mursten", der skal finde sted under Bornholms Craft & Kulturuger i september.

Det fremgår af ansøgningen, at projektet engagerer murere, kunsthåndværkere, BOFA og borgere i opførelsen af mindre "vejboder" ved brug af genbrugte mursten og andre byggematerialer. Projektet skal demonstrere, hvordan byggeaffald kan blive en værdifuld lokal ressource gennem håndværk.

Ansøger fortæller, at projektet indledes med en materialeindsamling på BOFAs genbrugsplads og en designworkshop. Her designer og udvikler BOFA, en murer og en kunsthåndværker en transportabel, sikker og æstetisk stærk prototype. Under Bornholms Craft & Kulturuger afholdes en todages workshop, hvor 30 deltagere fra offentligheden bliver guidet i opførelsen af strukturerne. Ifølge ansøger vil deltagerne opnå praktiske færdigheder og en dybere, kropslig forståelse for materialer og ressourcer.

Ansøger oplyser, at projektet skal styrke den lokale kapacitet for cirkulære praksisser og fremme samarbejde mellem fagfolk og borgere. Den grønne omstilling gøres konkret gennem synlige og brugbare resultater, idet de færdige vejboeder placeres i offentlig tilgængelige områder, hvor de kan bruges og opleves af lokalsamfundet.

Økonomi

Det samlede budget er på 97.000 kr. og består primært af udgifter til honorar og løn til kunsthåndværker og murer. Projektet søges finansieret af kommunalt tilskud, tilskud fra Bornholms Craft og Kulturuger og midler fra EU-støtteprogrammer.

Ansøger oplyser, at der foreløbigt er modtaget tilsagn om tilskud på i alt 37.000 kr. fra to EU-programmer. Det resulterer i et foreløbigt finansieringsbehov på 60.000 kr.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Afslag, idet rådet ikke vurderer, at projektet ligger indenfor rådets ansvarsområde.

Punkt 10: Ansøgning om tilskud til udstilling "Benzinkrisen 1939-1946"

26/7903

Sagsfremstilling

Thor Kure ansøger om et tilskud på 20.000 kr. til at skabe en udstilling om benzinkrisen 1939-1946 på udstillingsstedet "Vognporten" i Østerlars.

Det fremgår af ansøgningen, at udstillingen sætter fokus på, hvordan almindelige mennesker blev udelukket for at købe benzin under 2. verdenskrig, da den knappe ressource blev forbeholdt krigsindsatsen. Den viser, hvordan heste igen blev central trækraft, og hvordan bornholmerne håndterede transport- og forsyningsudfordringerne.

Ansøger fortæller, at udstillingen samtidig trækker linjer til nutiden og peger på, hvordan historiske erfaringer med knaphed, omstilling og lokal handlekraft kan belyse aktuelle kriser som geopolitisk ustabilitet, konflikten i Iran og sikkerhedssituationen i Østersøen.

Ifølge ansøger vil udstillingsstedets faste udstilling blive supplerede med tidens køretøjer, som specielt fandt sin anvendelse under benzinkrisen. Disse omfatter bl.a. hestetrasket tørveælter, østeuropæisk stivvogn, velbevaret kane og en brødsælde fra Nyker bageri.

Udstillingerne henvender sig til et bredt publikum, og ansøger fortæller, at han også har kontakt med skoler om muligheden for at skabe læringsforløb for elever.

Det fremgår af ansøgningen, at Vognporten ligger i det gamle osteri ved andelsmejeri Dybdal i Østerlars, som ansøger erhvervede i 2024. Vognporten viser en samling af hestevogne og fortæller historien om bl.a. andelsbevægelsen og daglivet på Bornholm. I 2026 er Vognporten åbent for grupper fra 15. juni til 1. oktober. I sommerferien er Vognporten offentligt åbent 2 dage om ugen i 2 timer.

Der forventes 5.000 besøgende i løbet af denne sæson.

Ansøger fortæller, at der foruden tilskud til udstillingen også søges tilskud til, at Vognporten kan deltage i en informationsfilm om Østerlars og omegn. Denne film arrangeres af Østerlars Borgerforening, og ansøger forventer, at filmen vil skabe mere opmærksomhed om Vognporten.

Økonomi

Det samlede budget er på 33.800 kr. og består primært af udgifter til leje af kran til flytning af udstillingsvogne, plancher, foldere og plakater. Der budgetteres med en samlet entreindtægt på 4.000 kr., et tilskud fra Bornholms Kulturuge på 5.000 kr. og en egenbetaling på 4.800 kr. Det resulterer i et samlet finansieringsbehov på det ansøgte beløb.

Ansøger oplyser, at der forventes svar på ansøgning til Bornholms Kulturuge.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Rådet bevilger et tilskud på 15.000 kr. til udstillingen "Benzinkrisen 1939-1946"

Punkt 11: Henvendelse om køb af kunstværket nope/hope

26/4217

Sagsfremstilling

Billedkunstner Birgitte Lyng Tolderlund har fremsendt en henvendelse til Kunst- og Kulturhistorisk Råd.

Birgitte Lyng Tolderlund oplyser, at hendes lysværk ”nope/hope” har været udstillet i februar på Knippelsbro under Copenhagen Light Festival 2026. Tolderlund ønsker nu at sælge værket, så det kan blive vist i det offentlige rum i et af landets kommuner og institutioner.

Birgitte Lyng Tolderlund fortæller, at værket er en lysinstallation, som ændrer sig skiftevis fra ordet HOPE til NOPE, når det øverste i forbogstavet blinker. Skiftene skaber en rytmisk vaklen mellem de to udsagn, der afsøger en psykologisk spænding mellem håb og afvisning. Ifølge kunstnerne giver værket plads til tvivl, længsel og en skrøbelig optimisme i det offentlige rum.

Værket har en pris på 48.500 kr. Henvendelse og billeder af værket er bilagt.

Rådet skal nu tage stilling til, om de skal tage imod Birgitte Lyng Tolderlunds tilbud og købe værket ”nope/hope”.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Afslag på grund af værkets manglende relevans.

Bilag

Henvendelse fra Birgitte Lyng Tolderlund

Punkt 12: Gensidig orientering og punkter til næste møde

Sagsfremstilling

Administration og rådsmedlemmer orienterer om sager og aktiviteter relevante for rådets arbejde.

Her kan rådet også stille forslag til punkter, som ønskes behandlet på næste rådsmøde.

Beslutning Kunst- og Kulturhistorisk Råd den 18-05-2026

Orientering taget til efterretning.